

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	13
Красимира МУТАФОВА, Ценка ИВАНОВА, Стела ДЕРМЕНДЖИЕВА/ Превод на англ. Надежда ХРИСТОВА Балканските мостове на познание (Балканите – език, история, култура (II)	17
ПЛЕНАРЕН ДОКЛАД	35
Даниела Виктория БУША (Институт по история „Николае Йорга” – Букурещ, Румъния) – Държава, религия, националност. Размисли относно Югоизточна Европа (XIX в. – началото на XX в.)	37
РЕЛИГИЯ И ДЪРЖАВА ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ	43
Кямил ДОГАНДЖЪ (Университет „Улудаг” – Бурса, Турция) – Най-древните народи на Витиния: племена от тракийски произход	45
Ивелин ИВАНОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Смърт на тирана! Разсъждения върху образите на владетели в два средновековни ръкописа	52
Момчил МЛАДЕНОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Папството в Авиньон, Византия и България	65
Илеана КАЗАН (Институт по история „Николае Йорга” – Букурещ, Румъния) – Балкански пътни отчети на посланици на Хабсбургите от XVI в.	80
Красимира МУТАФОВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Османски документи от „Пископос калеми” за взаимоотношенията централна – местна османска власт – православна църква	86
Рафаел-Дориан ЧЕЛАРУ (Университет в Букурещ, Румъния) – Мисионерски дискурс(и) върху католическата идентичност през XVII в. в Западните Балкани (Босна, Далмация, Албания)	96
Александър АНТОНОВ (СУ „Св. Климент Охридски”) – Кервансарайте като елемент от пътната инфраструктура в балканските провинции на Османската империя през XVI–XVIII в.	104
Мариана ЙОВЕВСКА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Връзката между полската конституция от 1891 г. и конституирането на сръбската държава (1804–1813 г.)	123

Петко Ст. ПЕТКОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Екзархията като българска протодържава	153
Лора ДОНЧЕВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Конституцията от 1947 г. и Българската православна църква	164
Мадалина ЛАСКА (Университет „Овидий“ – Констанца, Румъния) – Българското присъствие в Добруджа на страниците на местни вестници, пропагандиращи румънския език (края на ХІХ – първите десетилетия на ХХ в.)	178
Даниел ЦИТИРИГА (Университет „Овидий“ – Констанца, Румъния) – Трансилвания между войните – от трансилванизъм към румънизация	186
Флорин АНГЕЛ (Университет „Овидий“ – Констанца, Румъния) – Транскултурация и алиенация на идентичността: полски общности в Добруджа през първата половина на ХХ в.	191
Мирела ВЕЛЕВА (СУ „Св. Климент Охридски“) – Европейската икономическа общност и Балканите през 80-те – рефлекси на Студената война	201
 ОБЩЕСТВО, КУЛТУРА И РЕЛИГИЯ	215
 Живко Ж. ЖЕКОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Орфей, Залмоксис, Дионис и „аристократичната революция“ в Тракия (VIII–VI в. пр. Хр.)	217
Димитър ДИМИТРОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Двуликият Янус: магия и магически практики във Византия	226
Надежда ХРИСТОВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Общество и църква в Исландия през ХІ–ХІІ в. – един интересен феномен (според „Законали сивата гъска“)	242
Ивета РАШЕВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Мотивът за човекоядството в някои балкански средновековни текстове – религиозни и културни аспекти	263
Рачко ПОПОВ (Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН) – За символиката на куклите в празничната традиция на балканските народи	272
Зейнеб Дорток АБАДЖЪ (Университет „Улудаг“ – Бурса, Турция) – Изоставените: балканските имигранти от Бурса и околностите ѝ	284
Милен МИХОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – Бивша югославска република Македония – опит за дефиниране на нова нация	290

Маргарита КАРАМИХОВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Социална карта на ромската група „Златаришки музиканти” (изследване на отделен случай)	300
Елени КУРМАНЦИ (Университет в Янина, Гърция) – Еврейската общност в Янина: история и цивилизация	318
Лиджиа ДИМА (Изследователски институт Екомузей – Тулча, Румъния) – Тулча – мултиетничен и мултикултурен град	329
Хюсеин МЕВСИМ (Анкарски университет, Турция) – Един български журналист на търговско-промишленото изложение в Бурса през 1909 г.	338
Бенгюл ГЮНГБОРМЕЗ (Университет „Улудаг” – Бурса, Турция) – Отношението между разум и откровение – конфликт или хармония? <i>Философският анализ на Ерик Вьогелин на</i> <i>отношението между разум и откровение</i>	344
Гьокхан Явуз ДЕМИР (Университет „Улудаг” – Бурса, Турция) – След Вавилон	351
 КУЛТУРНИЯТ ФАКТОР В ЕЗИКА	 355
Даница ПИРСЛ (Университет в Ниш, Сърбия), Солзица ПОПОВСКА (Университет в Скопие, Македония) – Културният фактор в езиците – реторични структури в различни култури	357
Димитриос РУМПОС (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Гръцкият език и европейската цивилизация	368
Ценка ИВАНОВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, България) – Езикът и културата на „другия” в училищата и университетите на Балканите	375
Марина ВЛАДЕВА (БУ „Проф. д-р Асен Златаров“, България) – „Травнишка хроника” на Иво Андрич: в бездните на историята	384
Невена ГАВАЗОВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Книгата „Лествица” – метатекст в „Житие на св. Ромил Видински” от монах Григорий Доброписец	391
Димитър КЕНАНОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Житието на св. Йоан Лествичник в славянската ръкописна и старопечатна традиция	409
Николай ХРИСИМОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – За значението на „титлата” <i>другъ</i> в Първото българско царство	426

Анастасия ПЕТРОВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”), Христина МАРКУ (Тракийски университет „Демокрит” – Комотини, Гърция) – Лексико-семантични и граматични измерения на глагола „искам” в българския и гръцкия език	436
Руксандра ЛАМБРУ (<i>Университет в Букурещ</i> , Румъния), Силвия МИХАЙЛЕСКУ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Местоименно изразяване на вежливост в румънския език (в съпоставка с българския език).....	450
Велин ПЕТРОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Думите класификатори за съвкупности от птици и животни	456
СОЦИАЛНА И КУЛТУРНА ГЕОГРАФИЯ	473
Стела ДЕРМЕНДЖИЕВА, Петя СЪБЕВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Балканите: география, култура, ценности	475
Атанас ДЕРМЕНДЖИЕВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Географски аспекти на транспортната интеграция на България	484
Мадалина-Теодора АНДРЕЙ, Цезар ГЕРАСИМ, Флорин ВАРТОЛОМЕЙ (Университет „Спиру Харет” – Букурещ, Румъния), Юлиана ПОП (Академия по икономика – Букурещ, Румъния), Петронела-Соня НЕДЕА (Християнски университет „Димитрие Кантемир” – Букурещ, Румъния) – Долината на Дунав – геополитически аспекти	494
Флорин ВАРТОЛОМЕЙ, Мадалина-Теодора АНДРЕЙ, Цезар ГЕРАСИМ, (Университет „Спиру Харет” – Букурещ, Румъния), Юлиана АРМАС (Университет в Букурещ, Румъния) – Долината на Прут – оста на румънско-молдовското културно разнообразие	505
Атанас ДЕРМЕНДЖИЕВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Историко-географски щрихи от българо-румънските енергийни отношения	512
Румен ЯНКОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Нагласите за предстоящите парламентарни избори в България (2013 г.) и проблемите на регионалното представителство	519
Пламен ПАРАШКЕВОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Западът и Изтокът като географски и ментални конструкции	527
Иван МАРКОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Аграрните кльстери	533

Стела ДЕРМЕНДЖИЕВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”),	
Боянка ДИМИТРОВА (Регионален инспекторат по образованието – В. Търново) – Културно-познавателни маршрути – ресурс за обучението на студенти по Културен туризъм	543
Димитър СИМЕОНОВ (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Географски поглед върху административно-териториалните промени на областно ниво (по примера на област Велико Търново)	559
Милен ПЕНЕРЛИЕВ, Светла СТОИЛОВА (ШУ „Епископ Константин Преславски”) – Шоплука и възможностите за развитие на алтернативен туризъм	571
Стела ДЕРМЕНДЖИЕВА, Петя СЪБЕВА (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”) – Картографските представи и Балканите в учебното съдържание	578
За авторите	587

CONTENTS

Preface	13
Krassimira MUTAFOVA, Tsenka IVANOVA, Stela DERMENDZHIEVA/ Nadezhda HRISTOVA (transl.) – The Balkan Bridges of Knowledge (The Balkans – Languages, History, Culture (II))	17
PLENARY PAPER	35
Daniela Viktoria BUŞĂ (“Nicolae Iorga” Institute of History – Bucharest, Romania) – State, Religion, Nationality. Some Considerations on South-Eastern Europe (19 th and Early 20 th Century)	37
RELIGION AND STATE DURING THE CENTURIES	43
Kamil DOĞANCI (“Uludag” University of Bursa, Turkey) – The Oldest Peoples of Bithynia: Tribes of Thracian Origin	45
Ivelin IVANOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Death to the Tyrant! Speculations on over the Images of Rulers in Two Medieval Manuscripts	52
Momchil MLADENOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Avignon Papacy, Byzantium and Bulgaria	65
Ileana CAZAN (“Nicolae Iorga” Institute of History – Bucharest, Romania) – Balkan Travel Accounts of Habsburg Ambassadors from the 16 th century	80
Krassimira MUTAFOVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Ottoman Documents from “Piskopos Kalemi” about the Relations between the Central and the Local Ottoman Authorities, and the Orthodox Church	86
Rafael-Dorian CHELARU (University of Bucharest, Romania) – Missionary Discourse(s) on Catholic Identity in the 17 th Century Western Balkans (Bosnia, Dalmatia, Albania).....	96
Aleksandar ANTONOV (“St Kliment Ohridski” University of Sofia) – The Caravanserais as an Element of the Road Infrastructure in the Balkan Provinces of the Ottoman Empire in the 16 th –18 th Centuries	104

Mariana YOVEVSKA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Connection between the Polish Constitution of 1891 and the Establishment of the Serbian State (1804–1813).....	123
Petko St. PETKOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Bulgarian Exarchate as a Bulgarian Proto-state	153
Lora DONCHEVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Constitution of 1947 and the Bulgarian Orthodox Church	164
Mădălina LASCA (“Ovidius” University of Constanța, Romania) – The Bulgarian Presence in Dobrudzha on the Pages of Local Newspapers Advertising the Romanian Language (late 19 th Century – the first decades of the 20 th Century)	178
Daniel CITIRIGA (“Ovidius” University of Constanța, Romania) – Interwar Transylvania between Provincial Autonomy and State Centralism	186
Florin ANGHEL (“Ovidius” University of Constanța, Romania) – Transculturation and Identitary Alienation: Polish Communities in Dobrudzha in the Former Half of the Twentieth Century	191
Mirela VELEVA (“St Kliment Ohridski” University of Sofia) – The European Economic Community and the Balkans during the 80s of the 20 th century – Reflections of the Cold War	201
SOCIETY, CULTURE AND RELIGION	215
Zhivko ZHEKOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Orpheus, Zalmoxis, and Dionysus and the “Aristocratic Revolution” in Thrace (8 th –6 th Centuries B.C.)	217
Dimitar DIMITROV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Double Face Janus: Sorcery and Magic Practices in Byzantium	226
Nadezhda HRISTOVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Society and Church in Iceland in the 11 th –12 th Centuries – an Interesting Phenomenon (according to <i>Grágás</i>)	242
Iveta Kirilova RASHEVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo, Bulgaria) – The Motif of Androphagy in Some Medieval Balkan Texts – Religious and Cultural Aspects	263

Rachko POPOV (Institute of Ethnology and Folklore Studies with Ethnographic Museum at the Bulgarian Academy of Sciences) – On the Symbolic Meaning of Dolls in the Calendar Traditions of the Balkan Peoples	272
Zeynep Dortok ABACI (“Uludag” University of Bursa, Turkey) – Those Who Stay in Limbo: Balkan Immigrants of Bursa and Its Environs	284
Milen MIHOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Former Yugoslav Republic of Macedonia – an Attempt at Defining a New Nation	290
Margarita KARAMIHOVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Social Map of the Roma Group “Zlatarishki Muzikanty” (A case study)	300
Eleni KOURMANTZI (University of Ioannina, Greece) – Ισραηλιτική Κοινότητα Ιωαννίνων: Ιστορία και Πολιτισμός/ The Jewish Community of Ioannina: History and Civilization	318
Ligia DIMA (The Research Institute Eco-Museum of Tulcea, Romania) – Tulcea – a Multiethnic and Multicultural City	329
Hüseyin MEVSİM (University of Ankara, Turkey) – A Bulgarian Journalist at the Commercial and Industrial Exhibition in Bursa in 1909	338
Bengül GÜNGÖRMEZ (“Uludag” University of Bursa, Turkey) – The Relationship between Reason and Revelation – Conflict or Harmony? <i>Eric Voegelin’s Philosophical Analysis of the Relation between Reason and Revelation</i>	344
Gökhan Javuz DEMİR (“Uludag” University of Bursa, Turkey) – After Babel	351
THE CULTURAL FACTOR IN LANGUAGE	355
Danica PIRSL (University of Niš, Serbia), Solzica POPOVSKA (University of Skopje, Macedonia) – Cultural Factor in Languages – Rhetorical Structures across Cultures	357
Dimitrios RUMPOS (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Greek Language and the European Civilization	368
Tsenka IVANOVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Language and Culture of “the Other” in the Schools and Universities in the Balkans	375

Marina VLADEVA (“Prof. Dr. Asen Zlatarov” University of Burgas, Bulgaria) – The Chronicle of Travnik (Travnička Hronika) by Ivo Andrić: in the Chasms of History	384
Nevena GAVAZOVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Book “Лествица” – a Metatext in “Житие на св. Ромил Видински” by Monk Gregoriy Dobropisets	391
Dimitar KENANOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – “The Life of St John of the Ladder” in the Slavonic Manuscript and Early Printing Tradition	409
Nikolay HRISIMOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – About the Meaning of the “Title” <i>ДРОУГЪ</i> during the First Bulgarian Tsardom.....	426
Anastassiya PETROVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo), Hristina MARKU (Democritus University of Thrace – Komotini, Greece) – Lexical, Semantic, and Grammar Dimensions of the Verb “Want” in the Bulgarian and Greek Language	436
Ruksandra LAMBRU (University of Bucharest, Romania), Silviya MIHAYLESKU (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo, Bulgaria) – Pronominal Expression of Politeness in the Romanian Language (in comparison with the Bulgarian language)	450
Velin PETROV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Words Classifiers for Totalities of Birds and Animals	456
 SOCIAL AND CULTURAL GEOGRAPHY	 473
Stela DERMENDZHIEVA, Petya SABEVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Balkans: Geography, Culture, Values	475
Atanas DERMENDZHIEV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Geographical Aspects of Bulgaria’s Transport Integration	484
Madalina-Teodora ANDREI, Cezar GHERASIM, Florin VARTOLOMEI (“Spiru Haret” University of Bucharest, Romania), Iuliana POP (Academy of Economic Studies – Bucharest, Romania), Petronela-Sonia NEDEA (“Dimitrie Cantemir” Christian University – Bucharest, Romania) – The Danube Valley – Geopolitical Aspects	494

Florin VARTOLOMEI, Madalina-Teodora ANDREI,	
Cezar GHERASIM (“Spiru Haret” University – Bucharest, Romania),	
Iuliana ARMAS (University of Bucharest, Romania) – The Prut Valley – the Axis of the Romanian-Moldavian Cultural Diversity	505
Atanas DERMENDZHIEV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Historical and Geographical Aspects of the Bulgarian-Romanian Energy Relations	512
Rumen YANKOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Attitudes to the Forthcoming Parliamentary Elections in Bulgaria (2013) and the Problems of the Regional Representation	519
Plamen PARASHKEVOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The West and the East as Geographic and Mental Constructions	527
Ivan MARKOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – The Agricultural Clusters	533
Stela DERMENDZHIEVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo), Boyanka DIMITROVA (Regional Inspectorate of Education – Veliko Tarnovo) – Cultural-cognitive Routes – Resources for the Teaching of Students of Cultural Tourism.....	543
Dimitar SIMEONOV (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – A Geographical Overview of the Administrative- territorial Changes at District Level (with a case study on t he Veliko Tarnovo district)	559
Milen PENERLIEV, Svetla STOILOVA (“Bishop Konstantin of Preslav” University of Shumen, Bulgaria) – The Shopluk and the Opportunities for the Development of an Alternative Tourism	571
Stela DERMENDZHIEVA, Petya SABEVA (“St Cyril and St Methodius” University of Veliko Tarnovo) – Cartographic Ideas and the Balkans in the Lesson Material	578
About the Authors	587